

CE-märkning av motordrivna portar

CE – märkning av motordrivna portar innebär att tillverkaren och installatören av porten har sett till att porten uppfyller alla de säkerhetskrav och regelverk som gäller men portens ägare har också ansvar. I detta informationsblad används portar som ett samlingsnamn för slag-portar, tak-skjutportar, vik-portar, jalousier, rullportar, och grindar där portens grundsyfte är att kunna ha passage för gods, fordon och personer.

Hur ser man att en port är CE-märkt?

CE – märkningen visas genom att porten har en märkskylt som har ett CE-märke. Portens märkskylt ska dessutom ha uppgifter med tillverkarens namn och postadress, portens typ/modellnummer, första tillverkningsår av typen, tillverkningsår, serienummer, prestanda som uppnås för porten, referens till prestandadeklarationen samt referens till EU direktiv/förordningar. CE-märkningen visas också med dokumentet EG-försäkran om överensstämmelse och Prestandadeklarationen (DoP). Vid första idrifttagande av porten utfärdar tillverkaren dokumentet EG-försäkran om överensstämmelse för porten som ska följa leveransen. Prestandadeklarationen (DoP) ska kunna tillhandahållas på begäran.

Var ser man vilka regelverk en port uppfyller?

På dokumentet EG-försäkran om överensstämmelse redovisas de direktiv, förordningar och standarder som porten uppfyller. Prestandadeklarationen visar de prestanda som porten uppfyller enligt Byggproduktförordningen.

Vilka regelverk finns för tillverkaren av portar?

Porten och dess installation omfattas av ett antal direktiv, förordningar och föreskrifter. För en komplett motordriven port som installeras i Sverige bildar följande regelverk¹⁾ grunden för CE-märkning och krav på själva installationen:

Byggproduktförordningen EU 305/2011 Ger krav på att byggprodukter som omfattas av en harmoniserad standard ska CE-märkas där EN 13241:2003+A2:2016 gäller för portar, men även grindar omfattas trots att de inte direkt påverkar byggnader. Detta innebär att prestanda ska provas och prestanda-deklarationer tas fram vid CE-märkningen.

Maskindirektiv 2006/42/EG. Maskindirektivet ställer krav på att portar ska vara säkra och omfattar grundläggande säkerhetskrav tex: klämskydd, att port inte störtar ned vid fel i balanssystem mm.

EMC-direktiv 2014/30/EU Omfattar portens styrsystem/ installation med hänsyn till tålighet (immunitet) mot störningar så att portens funktion inte påverkas av annan utrustning. EMC-direktivet ger också begränsning av utstrålning (emission) så att inte annan utrustning störs av porten.

Boverkets föreskrifter

Nationellt i Sverige ger Boverkets föreskrifter²⁾ krav, regler och allmänna råd för motordrivna portar och liknande anordningar. Föreskrifterna krav ställer utförande/installation, kontroll, skötsel och underhåll av motordrivna portar.

¹⁾ Utöver ovanstående regelverk kan finns andra regelverk som påverkar som exempelvis el-installationsreglerna

²⁾ **BFS 2018:2 H18** Boverkets föreskrifter och allmänna råd om hissar och vissa andra motordrivna anordningar

Vad är en prestandadeklaration?

En Prestandadeklaration (DoP) är ett dokument som tillverkaren av porten tar fram och redovisar de prestanda som uppfylls för porten. Prestandadeklarationen ska kunna tillhandahållas som pappersutskrift, elektronisk (e-post) eller på importörs eller distributörs egen webbplats (det är inte tillräckligt att en importör hänvisar till någon annans webbplats). Tillverkaren av komplett port måste vända sig till ett certifierat provningslabb som utför provning av prestanda av portmodellen enligt harmoniserade standarder (system 3 enligt EU 305/2011). Tillverkare av port utför själv tillverkningskontroll av de portar som tillverkas så att inte portens prestanda påverkas vid serieproduktion. Exempel på prestanda som tas fram och deklarerar för portar:

- Vattentätethet
- Motstånd mot vindlast
- Värmeisolering
- Lufttätethet
- Säker öppning
- Glasegenskaper
- Mekanisk hållfasthet
- Rörelsekrafter
- Beständighet

Observera: Alla prestanda som visas i listan ovan behöver inte vara aktuella, om du som tillverkare är osäker ta så fall hjälp av provningslaboratoriet som utför prestandatest för att utreda/ få hjälp med vad som krävs.

För portar som skall vara en del av byggnadens skydd gällande brand och rök tas prestanda fram enligt system 1 enligt Byggproduktförordningen EU 305/2011). Brand/rök prestanda deklarerar enbart om porten är avsedd som ett brandskydd och har således testade prestanda som deklarerar. System 1 innebär att ett anmält produktcertifieringsorgan utför provning av portens prestanda gällande brand och rök enligt harmoniserade standarder. Dessutom en första inspektion av tillverkningsanläggningen samt tillverkningskontrollen och därefter fortlöpande kontroll och övervakning. Tillverkare av port genomför tillverkningskontroll och stickprov enligt provningsplan.

Standarder för portar

För portar finns EN 13241:2003+A2:2016 som är en harmoniserad och övergripande standard (paraplystandard). Denna standard hänvisar till andra standarder för mekanik, säkerhet, installation, prestandaklassning och provning av portar.

Teknisk tillverkningsdokumentation

Att CE-märka portar innebär att tillverkaren av portar tar fram/ gör följande:

- Riskbedömning
- Avstämning av direktiv/förordningar/ standarder
- Tester på port och test av portens säkerhetsanordningar
- Bruksanvisningar/ installationsanvisningar som följer med port (skrivna på svenska), Bruksanvisningen ger all information som behövs för installation, drift och underhåll av porten.
- Bestämmer prestanda (EN13241:2003+A2: 2016) baserat på testning hos ett godkänt testlab
- Vid installationen bestyckas port med de skydd/skyddsanordningar som gäller för verksamheten där porten installeras
- Installationskontroll (installationsprotokoll) i de fall för portar där första besiktning³⁾ av ny port ej utförs av ett ackrediterat besiktningsföretag.
- Märkskylt med CE-märke fästs på port (tillverkare och adress, typ av port, prestanda, tillverkningsår, årtal när tillverkningen startade, referens till DoP, referens till direktiv/förordning)
- EG-försäkran om överensstämmelse som följer med port (skriven på svenska för den svenska marknaden).
- Prestandadeklaration (skriven på svenska) som ska kunna tillhandahållas på begäran

Installation och besiktning

En ny motordriven port är antingen första besiktigad av ett ackrediterat kontrollorgan eller så ingår besiktningen i installationskontrollen och i detta fall deklarerar i EG-försäkran om överensstämmelse³⁾. Det är viktigt att installationen blir rätt utförd eftersom portens skydd och skyddsanordningar utformas efter den verksamhet som föreligger där porten installeras. Det finns skillnader på kraven av portens skydd/skyddsanordningar om verksamheten är icke offentlig miljö med "vana användare" eller om verksamheten är offentlig miljö med "ovana användare" av porten.

Det är portens ägare som är ytterst ansvarig att port har besiktigats och att löpande kontroll och service utförs. Portar som är tagna i drift omfattas också av återkommande besiktning eller av revisionsbesiktning³⁾ om porten har ändrats på ett betydande sätt.

³⁾ För mer information gällande besiktning av motordrivna portar se separat informationsblad "**Besiktning av motordrivna portar**" från Portgruppen.